

Snus och vejning -nikotinet har fått nya kläder

Annica Ravn-Fischer. MD, Docent
Överläkare Kardiologi
Sahlgrenska Universitetssjukhuset

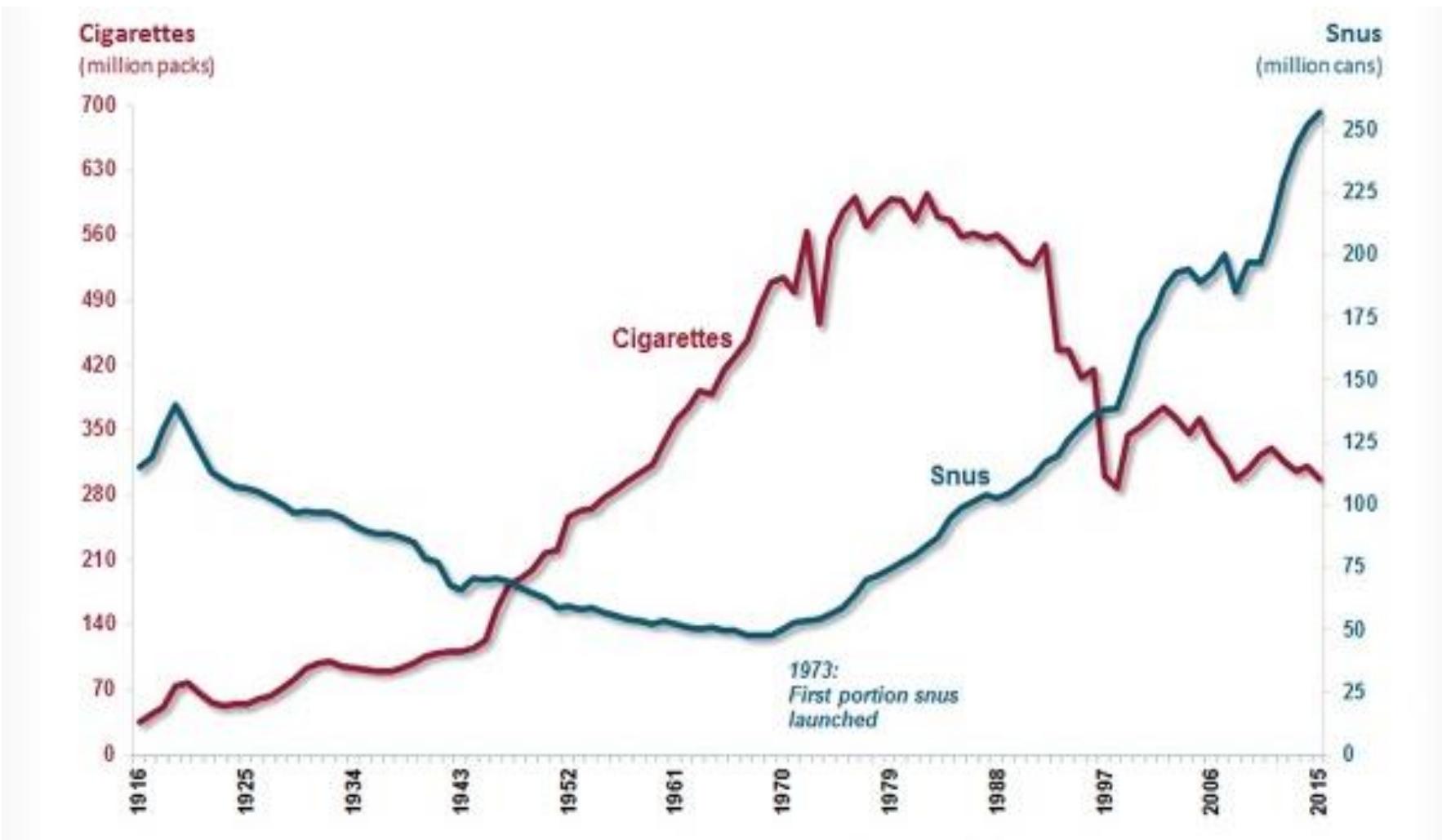

Tobaksplantan

- ✓ Nikotin utvinns av torkade blad från tobaksplantan.
- ✓ Nikotin är ett gift som skyddar tobaksplantan mot insekter.
- ✓ Har använts i flera tusen år
- ✓ Kom till Europa på 1500-talet

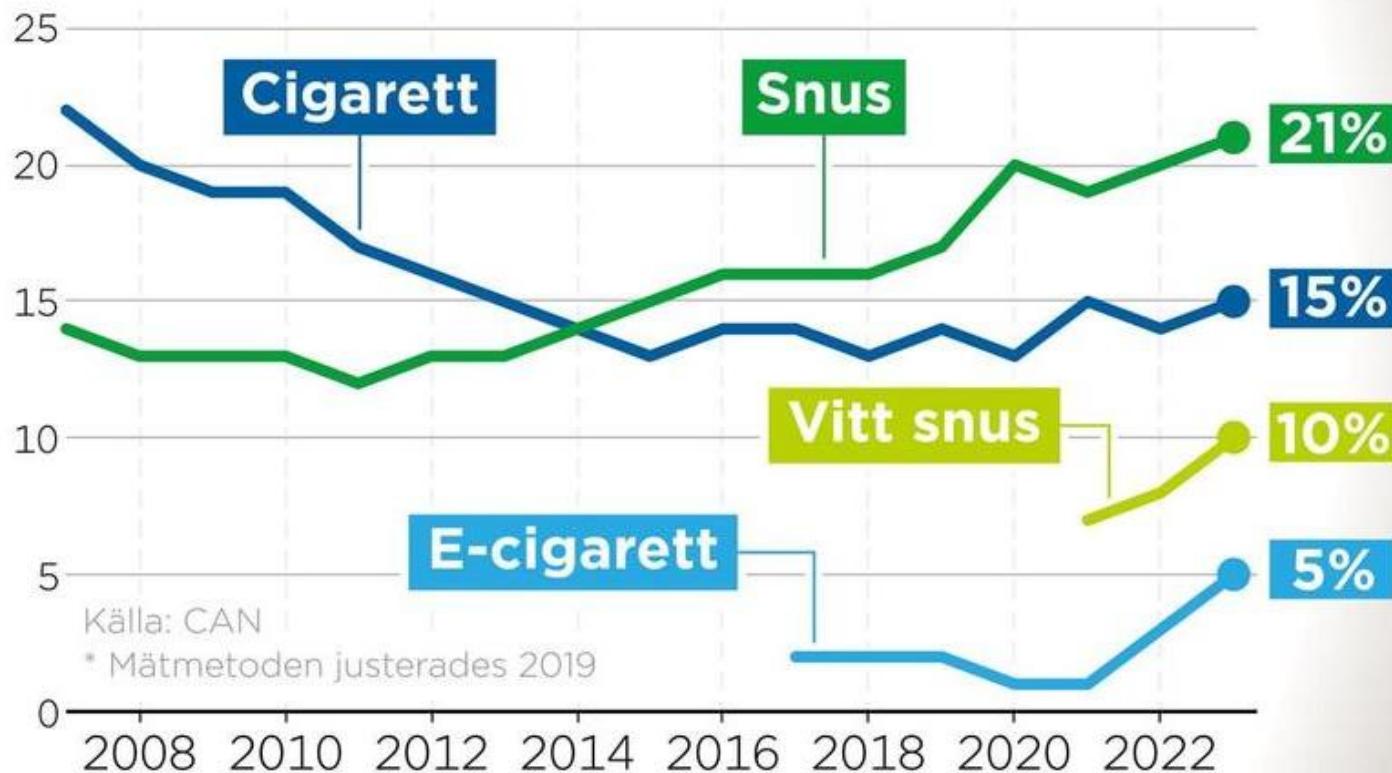
Nikotinkonsumtion i Sverige 1916 - 2015

Andel personer 17-84 år som uppger nikotinkonsumtion varje månad

Svenskarnas tobaksvanor

Andel av befolkningen (17-84 år) som brukat minst någon gång de senaste 30 dagarna, 2007-2023*.

GP 2024-06-05

Vad säger forskningen om nikotin?

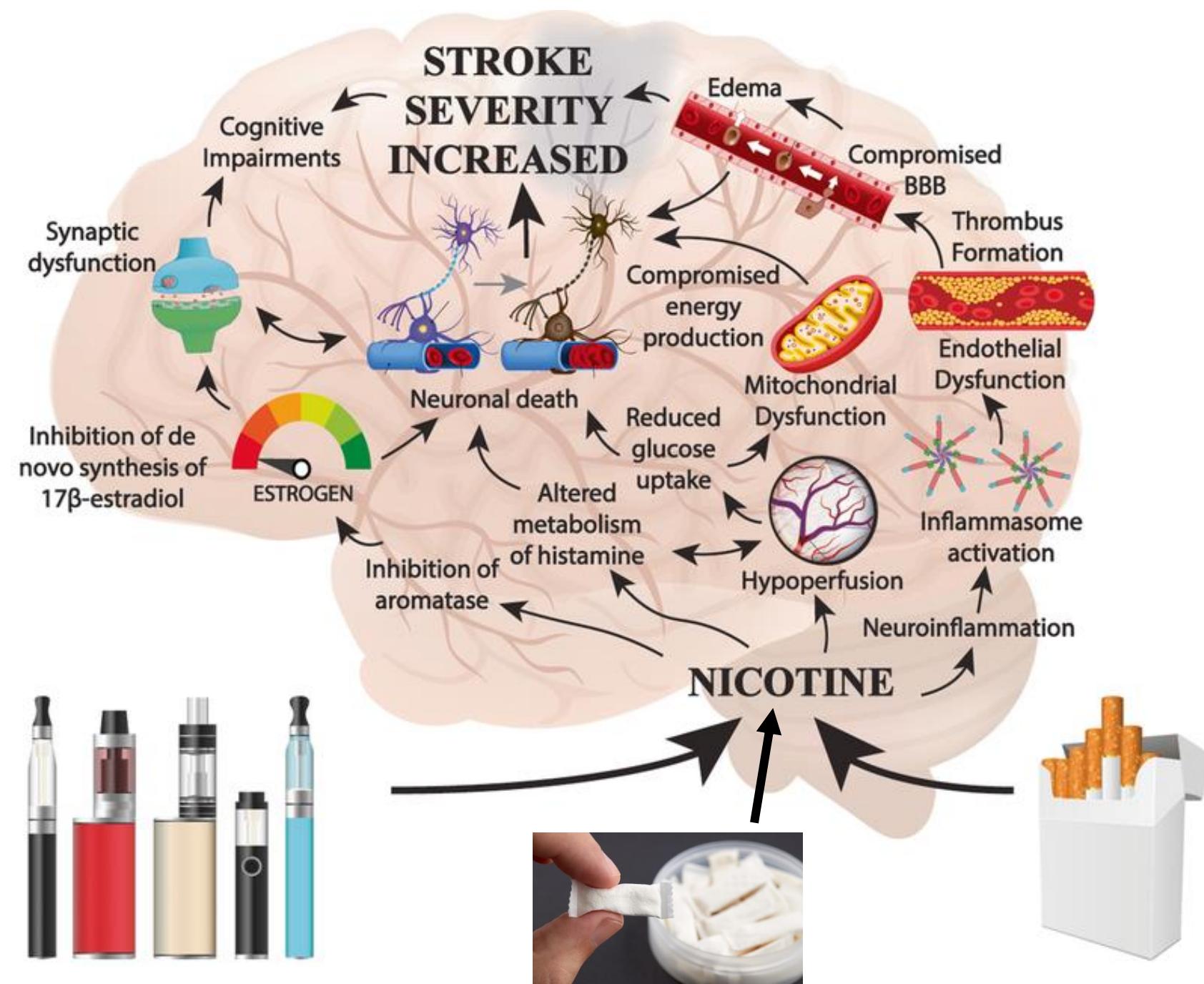
- Forskning visar att nikotin inte bara är starkt beroendeframkallande, utan även kan orsaka kvarstående förändringar i hjärnans nervceller och påverka områden i hjärnan som styr beteende och känslor. Nikotin ökar dessutom hjärnans mottaglighet för alkohol och andra droger, vilket kan leda till att personer som använder nikotin blir mer benägna att också använda fler hälsoskadliga substanser.
- Forskning har även visat att nikotinbruk är förknippat med försämrade kognitiva förmågor såsom minne, uppmärksamhet, koncentration, inlärning och impulskontroll, och kan öka risken för psykisk ohälsa.
- Utöver nikotinets negativa effekter på hjärnan visar forskning att nikotin kan ge ökad kärlstyrhet, vilket är förknippat med ökad risk att drabbas av stroke och hjärtinfarkt. Det är alltså inte endast traditionella cigaretter som är skadliga för hjärta och kärl.
- Samma forskning visar även att personer som använder nikotin löper ökad risk att dö till följd av en hjärtinfarkt, då nikotin verkar försämra effekten av läkemedlet nitroglycerin som vanligtvis används för att vidga kärlen vid en akut hjärtinfarkt.
- Många studier visar att nikotin också ökar risken för typ 2-diabetes och flertalet komplikationer vid en graviditet, såsom fosterskador. Det innebär alltså stora hälsovinster att avstå från alla produkter som innehåller nikotin – oavsett förpackning, marknadsföring eller smak.

Referenser

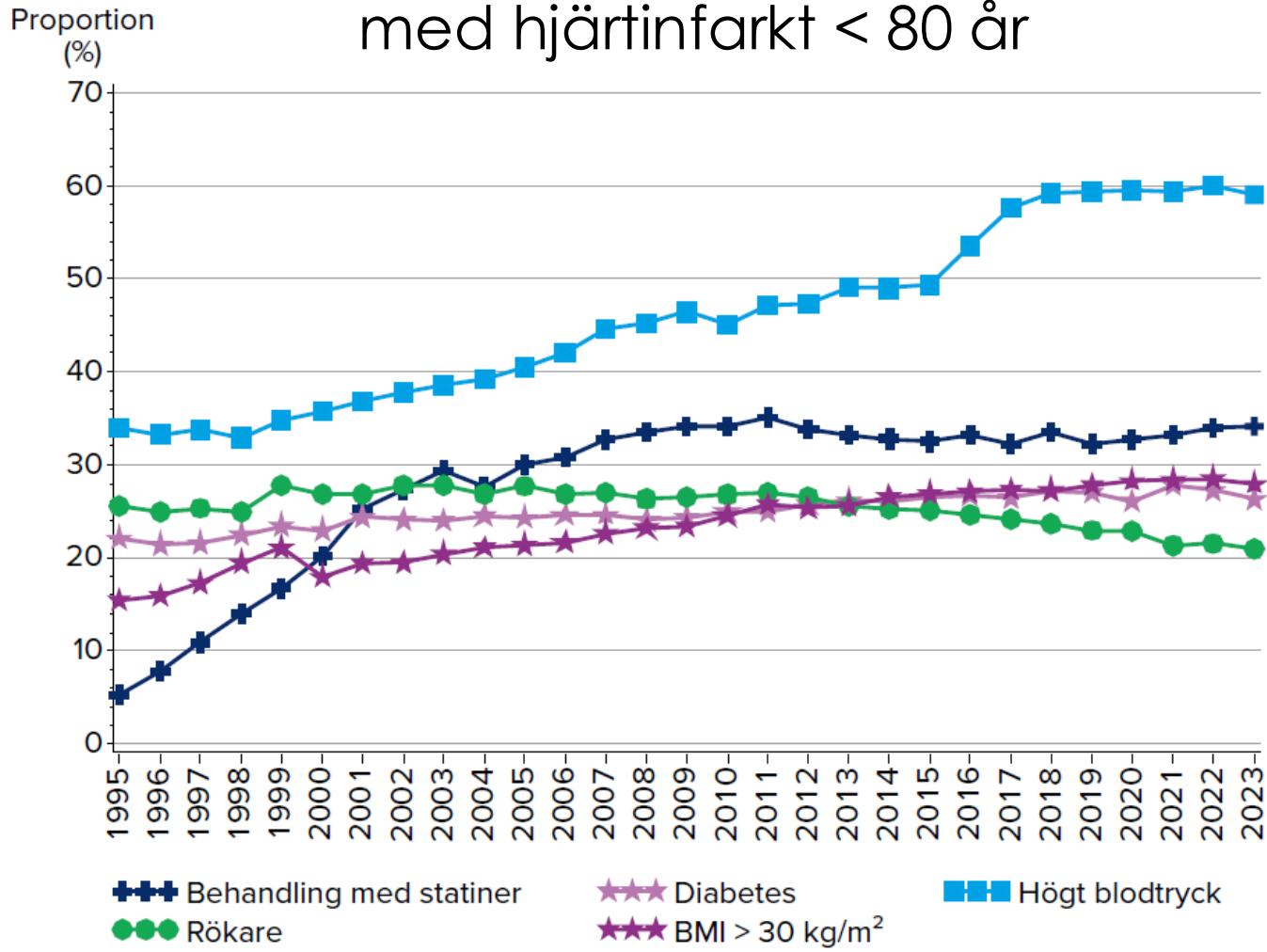
1. Folkhälsomyndigheten – **Nikotinprodukter och hälsorisker**
<https://www.folkhalsomyndigheten.se>
2. CAN:s nationella skolundersökning 2022
<https://www.can.se/publikationer/cans-nationella-skolundersokning-2022/>
3. SBU – **Samband mellan snus, e-cigaretter och tobaksrökning**
<https://www.sbu.se/312?lang=sv>
4. Chaiton et al. **Smoking, e-cigarettes and the effect on respiratory symptoms among a population sample of youth: Retrospective cohort study.** Tob Induc Dis. 2023 Jan 21;21:08.
5. Kalkhoran et al. **E-cigarettes and smoking cessation in real-world and clinical settings: a systematic review and meta-analysis**
Lancet Respir Med. 2016 Feb;4(2):116-28.

Nikotinets påverkan på hjärnan

Siegel et al. Impact of Electronic Cigarette Vaping on Cerebral Ischemia: What We Know So Far. Translational Stroke Research 13(11). April 2022

Riskfaktorer hos patienter med hjärtinfarkt < 80 år

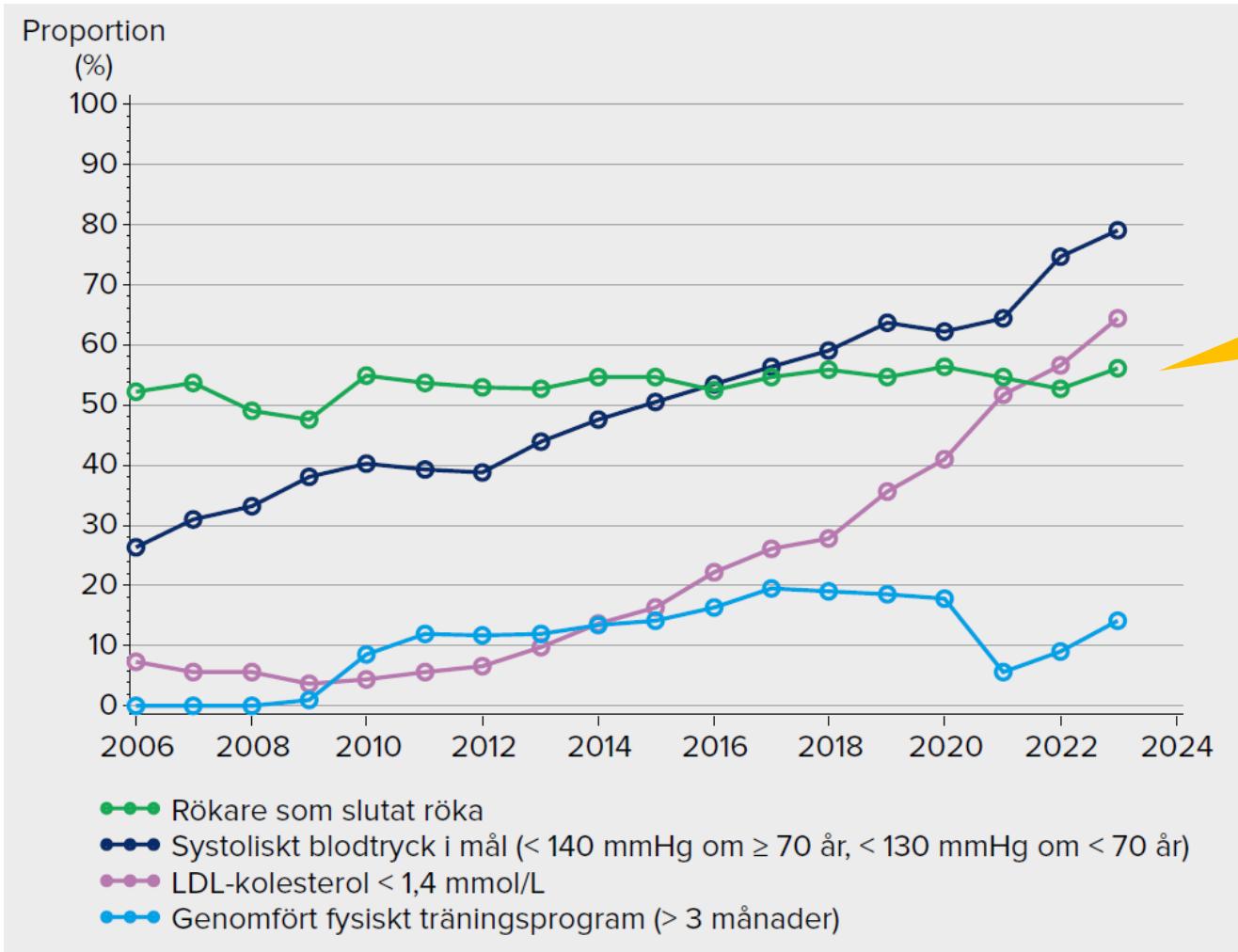
Andelen rökare bland
hjärtinfarktpatienter
minskar - nu 21% !

SWEDEHEART 2024

Drygt hälften av hjärtinfarktpatienterna slutar röka

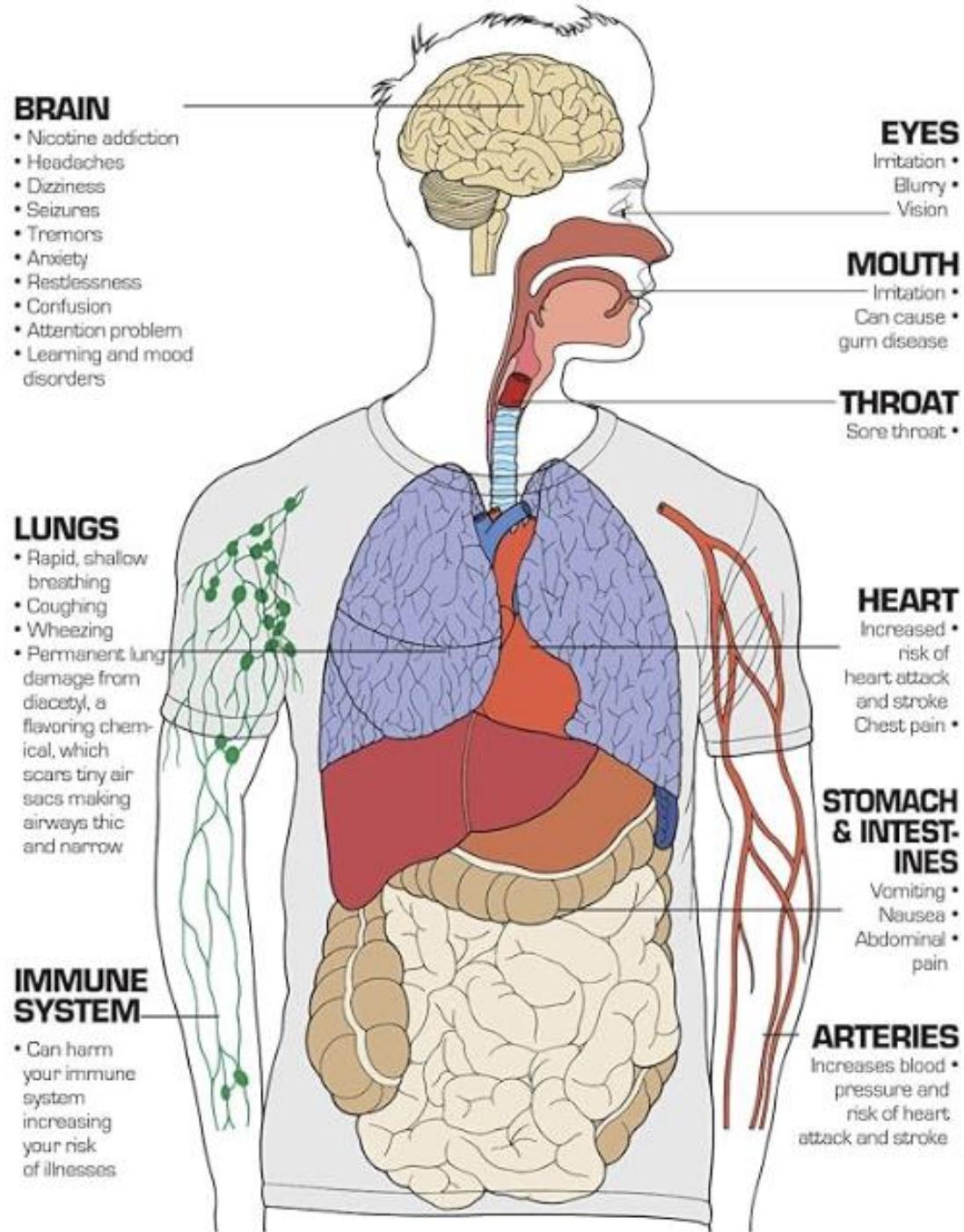
A close-up photograph of a woman's face as she smokes an e-cigarette. A large plume of white smoke is visible against her skin. She has dark hair and is wearing a blue top. In the bottom right corner, there is a yellow thought bubble containing the text.

Men hur är
det med
vejpning

Fakta vape / vejp / vaporizers

- Batteridrivna
- Behållare som innehåller "e-vätska"
nikotin, propylenglykol, glycerol och smakämnen
- Vätskan hettas upp och omvandlas till ånga som man drar ner i lungorna.
- Vid upphettning frigörs ämnen som är kända carcinogener, toxiner och irritanter
formaldehyd, acetaldehyd, kadmium, järn, aluminium, nickel och bly
- Halterna av dessa ämnen ofta lägre i ånga från e-cigg än i rök från tobakscigg
- 2021-2022 steg andelen som använt e-cig från 4% -14% (hos 17–29 åringar)

Hälsoeffekter av vejning

- Luftvägsobstruktion
- Förhöjd puls
- Högre blodtryck
- Styvare blodkärl
- Inflammation och risk för DNA skador

Varför vejpar barn och ungdomar ?

Social acceptans

Spänande

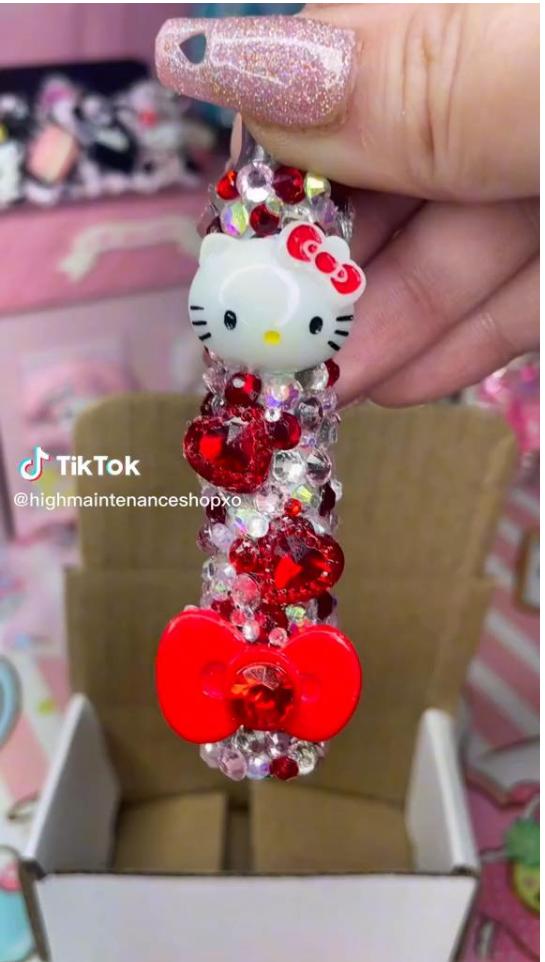
Vill vara vuxna

Kick av nikotinet

Goda smakämnen

E-cigaretter

TikTok

@highmaintenanceshopxo

Hur är det ens tillåtet
att tillverka dessa
produkter ?

Men hur är det
med snuset?

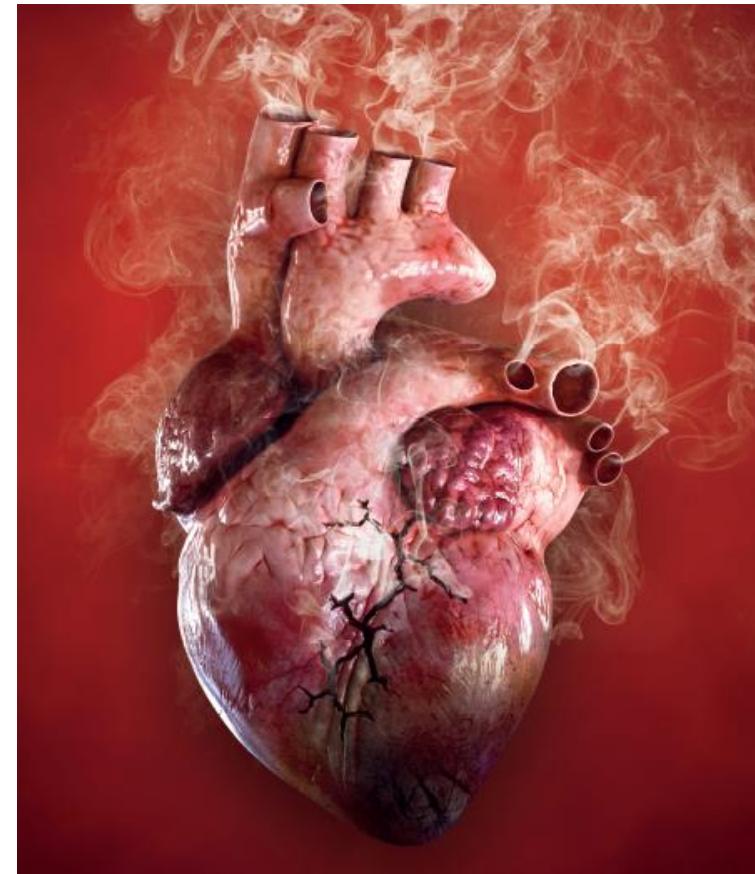
Fakta snus

- ✓ Snuset innehåller mer nikotin än cigaretter
- ✓ Snuset är mer beroendeframkallande än cigaretter
- ✓ Snusanvändningen ökar
- ✓ Snus har potenta hemodynamiska och kärlrelaterade effekter

Nikotin & hjärta-kärl

- Höjer blodtrycket
- Minskar kärlens elasticitet
- Ökar pulsen

Effekt av snus - 1

Hjärt- och kärlsjukdomar och diabetes typ 2

Snusning kan påverka hjärta och kärl genom att minska kärlens förmåga att vidgas och höja blodtrycket. Personer som snusar tycks ha en ökad risk att dö veckorna efter en hjärtinfarkt eller stroke jämfört med de som inte snusar. De tycks även ha en förhöjd risk för att dö efter en stroke.

Diabetes typ 2 är en känd riskfaktor för hjärt- och kärlsjukdomar, och personer som snusar kan ha en förhöjd risk att insjukna i diabetes typ 2 jämfört med de som inte snusar. Den ökade risken ses framförallt vid konsumtion av fler än fyra dosor i veckan.

Effekt av snus -2

Cancer

Sambandet mellan snusning och cancer är inte helt entydigt. Några studier visar en ökad risk för enskilda cancerformer, såsom cancer i ändtarm. För andra cancerformer ses inte någon riskökning eller så är underlaget mer osäkert för att avgöra om det finns ett samband eller inte.

Personer som snusar tycks dock ha en ökad risk för att dö efter en cancerdiagnos jämfört med personer som inte snusar.

Förändringar i munnen

Snusning kan öka risken för förändringar i tungans slemhinnor och skador på tandköttet på de ställen där snuset placeras.

Effekt av snus -3

Graviditet

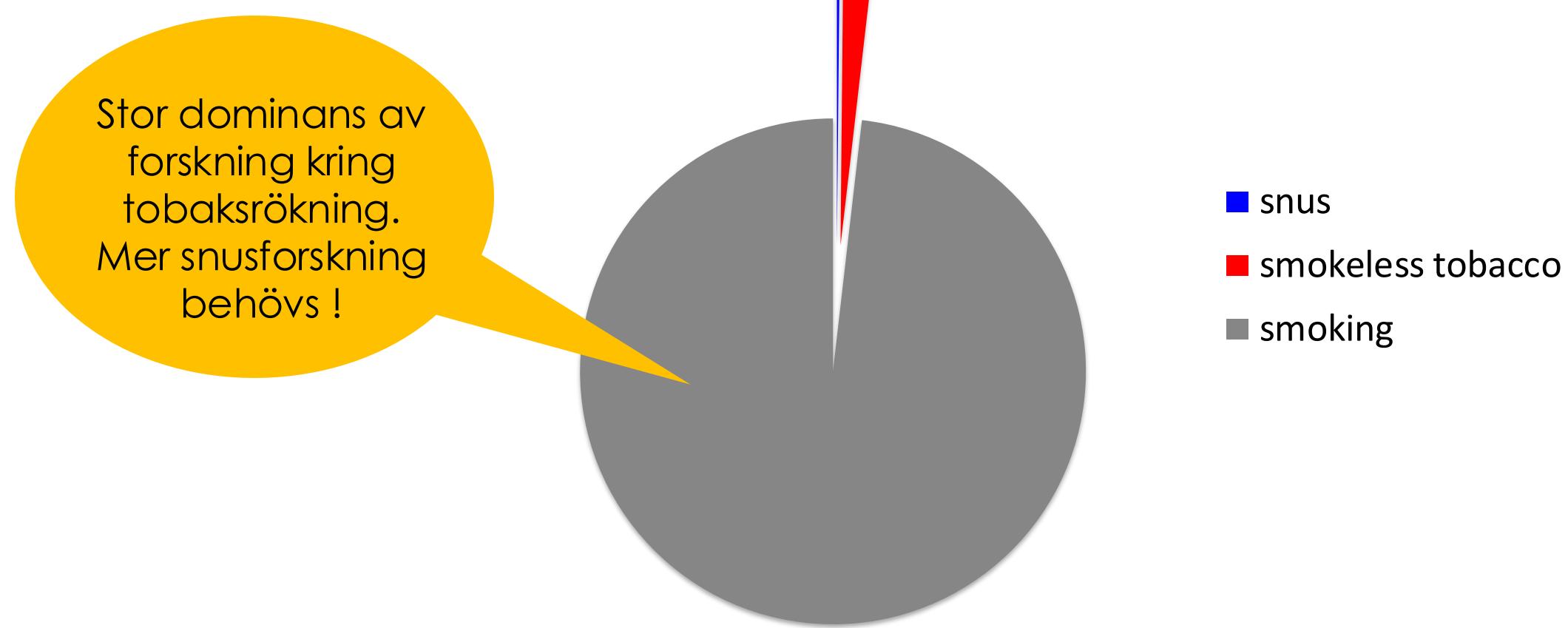
Snusanvändning under graviditeten kan öka risken för komplikationer såsom för tidig födsel eller att fostret dör i livmodern. Snusning under graviditeten kan även leda till störningar i andningsregleringen hos det nyfödda barnet.

Effekt av snus - 4

Nikotinet är
kärlsammandragande i
ALLA kärl i kroppen !

Andel vetenskapliga artiklar som rör rökning respektive snus (Pubmed)

UPPSALA
UNIVERSITET

Smokeless Tobacco (Snus) and Cardiovascular Disease

*Associations with Heart Failure and Prognosis after
Myocardial Infarction*

GABRIEL AREFALK

SNUS USE AND MORTALITY

Associations, potential mechanisms,
and socioeconomic aspects

Marja Lisa Byhamre

UMEÅ UNIVERSITY

Snus är farligt fortsättning

Ny stor studie vid Umeå universitet: Snusare löper ökad risk att dö i förtid

UPPDATERAD IDAG 07:32
PUBLICERAD IDAG 05:30

Snusare löper högre risk att dö i förtid jämfört med personer som inte använder tobak. Detta visar en ny avhandling vid Umeå universitet.

– Helt klart är att snus inte är ofarligt, säger Marja Lisa Byhamre, doktorand vid Institutionen för folkhälsa och klinisk medicin vid Umeå universitet.

Snusstudien är enligt Umeå universitet den största av sitt slag i världen. Den visar att snusare löpte 28 procent högre risk än icke-snusare att dö i förtid.

– Det går att se att snusarna dör tidigare i nästan alla kategorier av dödsorsaker som vi har studerat och att skillnaden kvarstår även när man tar hänsyn till övriga levnadsvanor och socioekonomiska faktorer, säger

Marja Lisa Byhamre, doktorand vid Institutionen för folkhälsa och klinisk medicin vid Umeå universitet.

Hjärtkärlsjukdom och övriga orsaker, andra än hjärtkärlsjukdom och cancer, stod för de flesta av dödsfallen. Även dödigheten i cancersjukdomar var något förhöjd bland snusarna.

SVT 2022-12-17

Snus och mortalitet

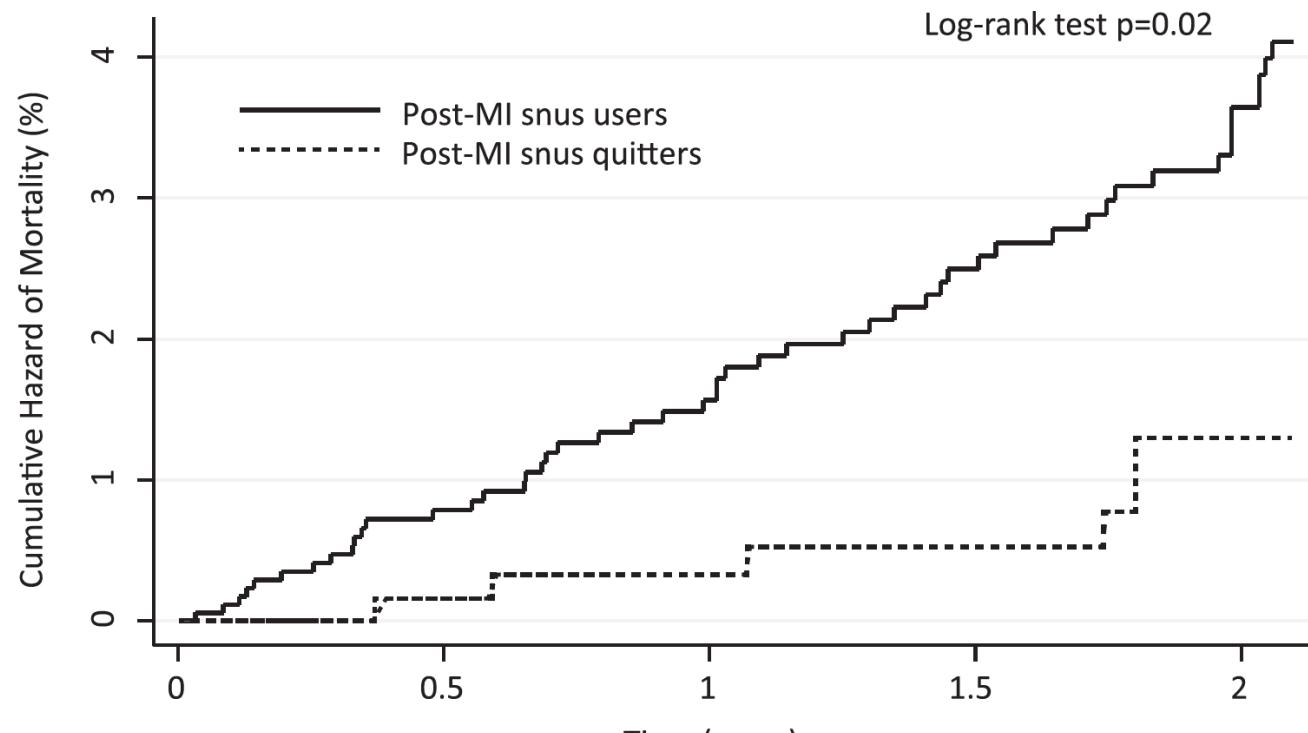
(169 103 deltagare)

	Cause of death							
	All causes		Cardiovascular diseases		Cancer		Other causes	
	n ^a	aHR (95% CI) ^b	n ^a	aHR (95% CI) ^b	n ^a	aHR (95% CI) ^b	n ^a	aHR (95% CI) ^b
Tobacco use								
Never-users of tobacco	9272	Ref.	3444	Ref.	2660	Ref.	2098	
Exclusive current snus users	1410	1.28 (1.20–1.35)	443	1.27 (1.15–1.41)	332	1.12 (1.00–1.26)	511	1.37 (1.24–1.52)
Exclusive former snus users	246	1.15 (1.02–1.31)	83	1.13 (0.91–1.41)	82	1.26 (1.01–1.57)	69	1.14 (0.89–1.45)
Amount (cans/week)^c								
<4	415	1.28 (1.16–1.41)	166	1.44 (1.23–1.69)	102	1.13 (0.93–1.38)	109	1.24 (1.02–1.51)
4–6	429	1.17 (1.06–1.29)	141	1.18 (1.00–1.40)	116	1.17 (0.96–1.41)	140	1.18 (0.99–1.40)
≥7	528	1.37 (1.25–1.50)	125	1.17 (0.98–1.41)	98	1.01 (0.82–1.24)	253	1.65 (1.43–1.90)
P for trend		0.09		0.03		0.22		0.001
Duration, years^c								
<5	105	1.08 (0.88–1.32)	13	0.98 (0.56–1.72)	12	0.68 (0.38–1.21)	71	1.13 (0.87–1.45)
5–9	189	1.17 (1.00–1.36)	26	0.99 (0.67–1.48)	32	0.94 (0.65–1.35)	114	1.21 (0.99–1.49)
10–14	176	1.31 (1.12–1.52)	38	1.16 (0.84–1.61)	40	1.08 (0.79–1.49)	82	1.46 (1.16–1.84)
≥15	844	1.29 (1.20–1.38)	340	1.32 (1.18–1.48)	215	1.12 (0.97–1.29)	222	1.49 (1.30–1.72)
P for trend		0.001		0.001		0.11		0.001

Snusare löper
27 % högre risk
att dö i CVD

Byhamre et al. International
Journal of Epidemiology, 2020

Att sluta snusa efter en hjärtinfarkt är associerat med en lägre 2-års mortalitet och effekten är nästan lika stor som att sluta röka

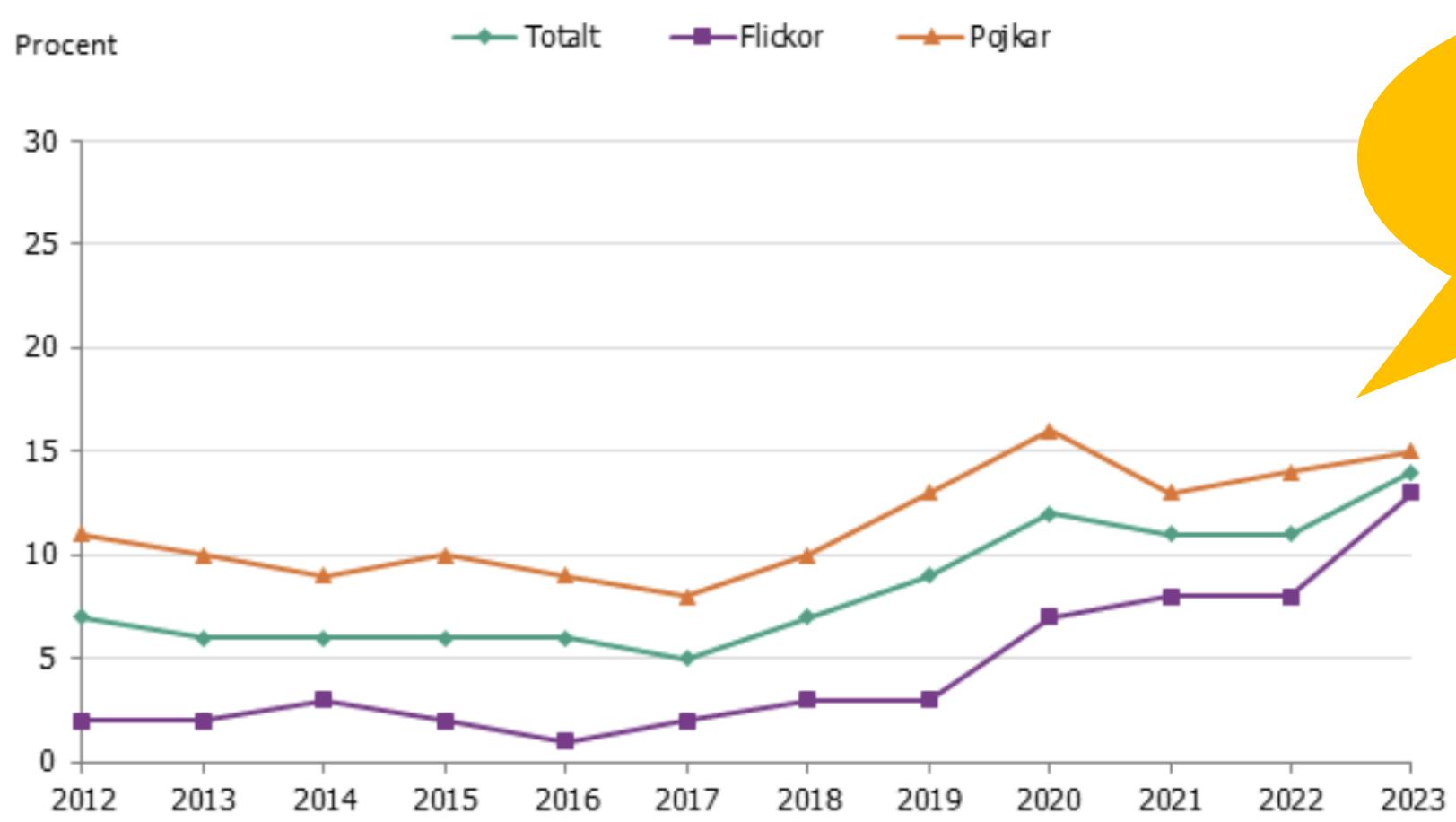
Number at risk

Post-MI snus users	1771	1534	1278	1083	873
Post-MI snus quitters	672	615	517	445	344

Kumulativ incidens av död på grund av snus exponering 2 år efter en hjärtinfarkt

Arefalk et al. Circulation 2014

Barn i åk 9 som använder snus

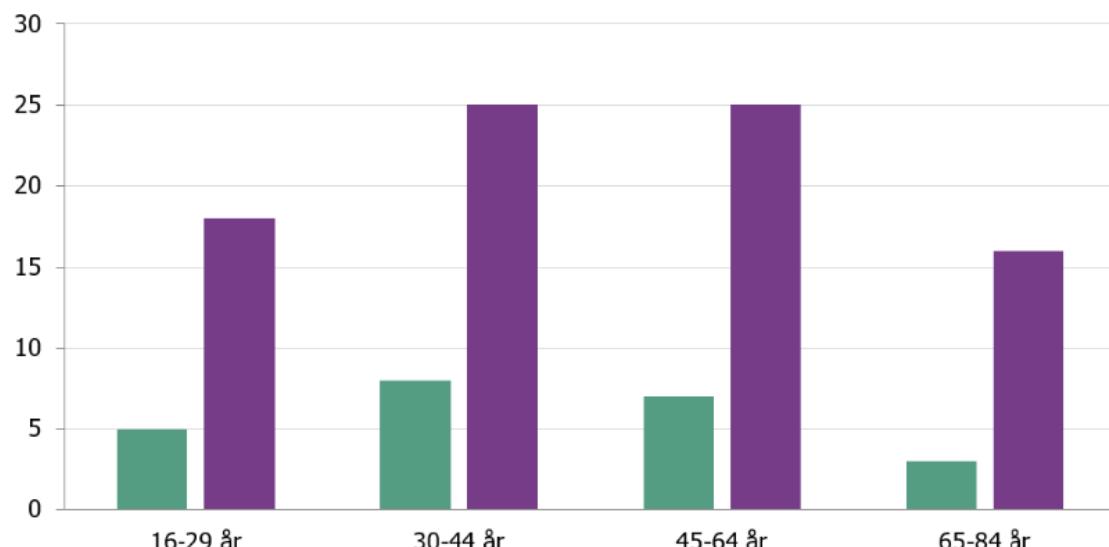

Ökning från 2022
och framåt – det
vita snuset?

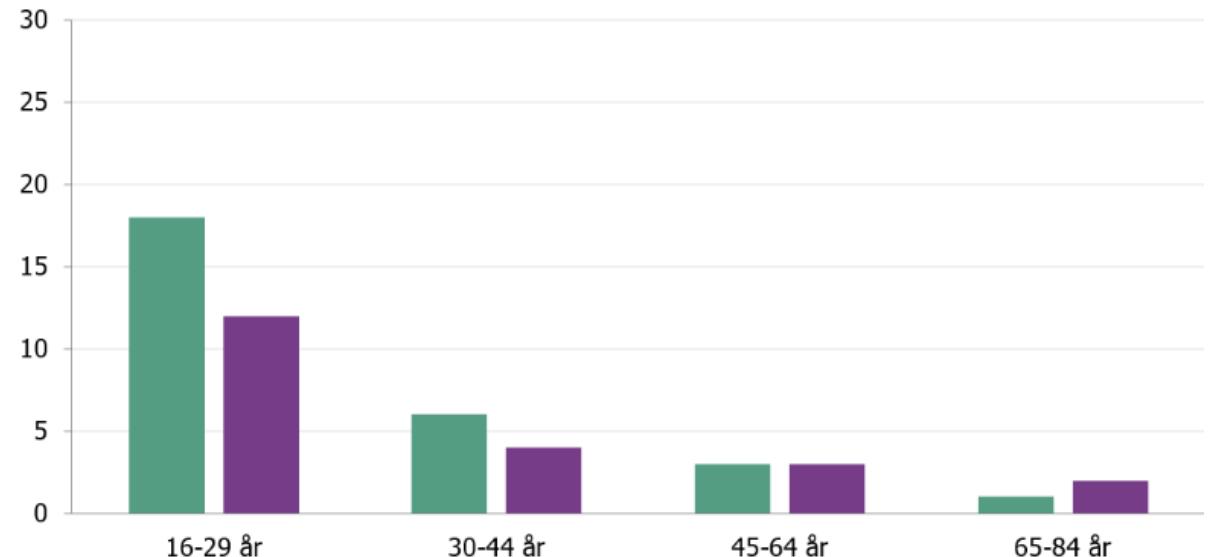
Källa: CAN:s
nationella
skolundersökning

Andel som uppgav dagligt bruk av tobakssnus respektive nikotinsnus, ålder 16-84 år

Tobakssnus

Nikotinsnus

■ Kvinnor ■ Män

Innehållet i "tobaksfritt" snus varierar

OBEROENDE LABORATORIETEST

Testfakta juni 2023

Tobaksfritt snus

Helwit
Violet

Velo
Royal
Tea

Zyn
Violet
Licorice

Après
Ice Tea
Peach

Zyn
Cool
Mint Dry

Velo
Spicy
Pineapple

ZONE
Berry
Fresh

Gritt
Frost
Bite

Volt
Deep
Freeze

Lundgrens
Rimfrost

VELO
Max
Freeze

Skruf
Super White
Fresh Mint

General
Original
portion

	Angiven styrka	Helwit Violet	Velo Royal Tea	Zyn Violet Licorice	Après Ice Tea Peach	Zyn Cool Mint Dry	Velo Spicy Pineapple	ZONE Berry Fresh	Gritt Frost Bite	Volt Deep Freeze	Lundgrens Rimfrost	VELO Max Freeze	Skruf Super White Fresh Mint	General Original portion
Tillverkare	helwit.se	bat.com	swedishmatch.se	byapres.com	swedishmatch.se	bat.com	skrf.se	ministryofsnus.com	swedishmatch.se	bat.com	bat.com	bat.com	skrf.se	swedishmatch.se
Vikt per portion (g)	0,4	0,7	0,8	0,7	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,8	1,0	0,7	0,9	1,0
Nikotinhalt (mg/portion)	2,3	5,2	6,9	9,0	9,3	10,3	10,9	11,7	13,5	14,2	16,4	19,9	8,0	
PH-värde	9,2	8,9	8,3	8,4	8,3	9,0	8,7	9,5	8,7	8,6	8,5	8,5	8,5	8,8
Vattenhalt (g/100g)	11,7	44,5	38,2	32,6	2,7	41,6	33,0	33,8	33,5	49,0	48,4	39,4	48,2	
Nitrosaminer (NNK & NNN) (µg/g)	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	0,48
Arsenik (mg/kg)	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,050	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	0,05
Bly (mg/kg)	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	0,02	0,02	0,045	0,04	< 0,02	< 0,02	0,04	0,12
Kadmium (mg/kg)	< 0,01	< 0,01	< 0,01	< 0,010	< 0,01	< 0,01	< 0,02	< 0,01	< 0,01	< 0,01	< 0,01	< 0,01	< 0,01	0,24
Krom (mg/kg)	0,17	< 0,05	0,09	0,11	< 0,05	< 0,05	0,10	0,52	0,07	< 0,05	0,10	0,22	0,40	
Nickel (mg/kg)	0,10	< 0,05	< 0,05	0,11	< 0,05	< 0,05	0,07	0,22	0,06	< 0,05	0,06	0,10	0,65	
Kommentar	Låg nikotinhalt men mycket högt pH-värde ger snabb nikotin-effekt.	Lägre nikotinhalt men högt pH-värde ger starkare nikotin-effekt.	Något lägre nikotinhalt och lägre pH-värde ger svagare nikotineffekt.	Nikotinhalt i nivå med vanligt snus men lägre pH-värde ger svagare nikotineffekt.	Nikotinhalt i nivå med vanligt snus. Lägre pH-värde och mycket låg vattenhalt ger svagare nikotineffekt.	Relativt hög nikotinhalt och högt pH-värde ger stark nikotineffekt.	Relativt hög nikotinhalt och förhöjt pH-värde ger stark nikotineffekt.	Hög nikotinhalt och mycket högt pH-värde ger väldigt stark nikotineffekt.	Hög nikotinhalt och förhöjt pH-värde ger stark nikotin-effekt.	Hög nikotinhalt och förhöjt pH-värde ger väldigt stark nikotineffekt.	Mer än dubbelt så mycket nikotin som i tobakssnus och förhöjt pH-värde ger väldigt stark nikotineffekt.	Nära tre gånger så mycket nikotin som i tobakssnus och förhöjt pH-värde ger väldigt stark nikotineffekt.	Högre nivåer av tungmetaller och nitrosaminer jämfört med de tobaksfria snusen.	

Unga lockas till "vitt snus" – med fest och influencers

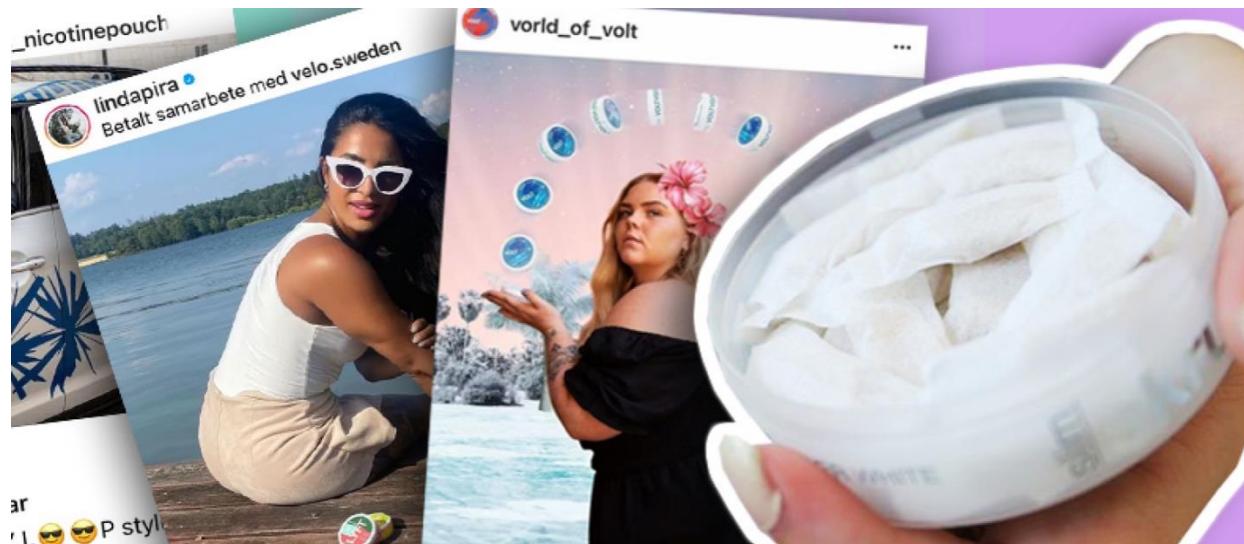
Publicerad 27 dec 2021 kl 20.00, uppdaterad 8 feb 2022 kl 13.00

Allt fler unga snusar.

Särskilt har snusandet ökat bland flickor och unga kvinnor.

Med smaker som "frosted apple" och "tropic breeze", sportiga bilder, populära artister och influencers marknadsförs det nya, vita snuset, som ett hälsosamt alternativ.

Snustillverkarna Swedish Match menar att de med det vita snuset skickar cigaretterna till historieböckerna.

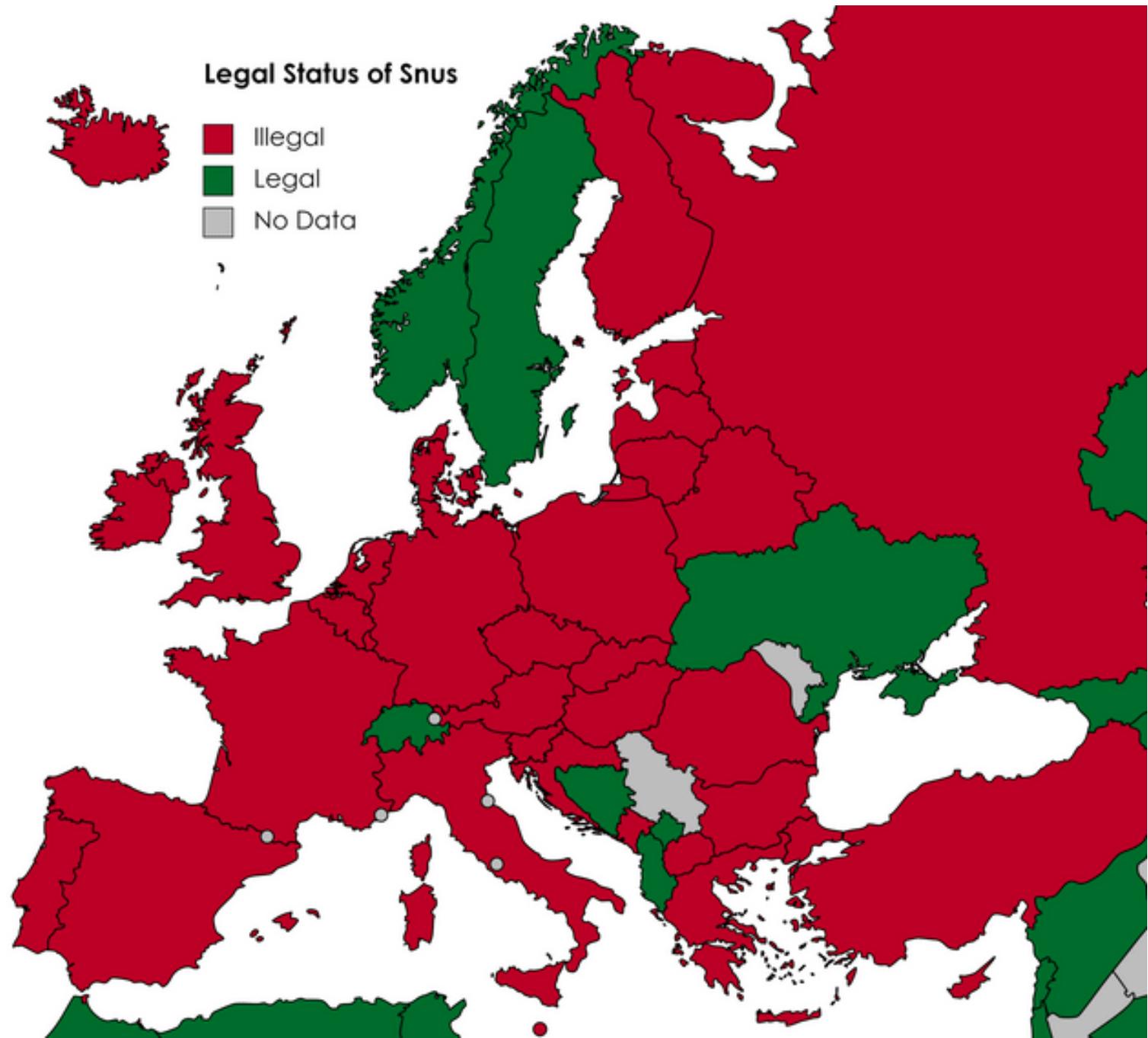

Det nikotinstarka vita snuset gör många unga till nikotinister för livet.

Tobakindustrins klyscha
"Harm reduction" är renare
lurendrejeriet. Det är unga
människor som inte
tidigare nyttjat nikotin som
dras in i detta.

Försäljning av snus
är sedan 1992
olagligt inom de
flesta EU-länder

Rekommandationer från ESC

Recommendations	Class	Level
Community setting		
It is recommended that health personnel, caregivers, and school personnel set an example by not smoking or using tobacco products at work.	I	A
It is recommended to advise parents to be tobacco-free when children are present.	I	A
It is recommended to advise pregnant women to be tobacco-free during pregnancy.	I	A
It is recommended to advise parents to never smoke in cars and private homes.	I	A

T
A
C
K

